Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

PODAJE WIADOMOŚCI BIEŻĄCE Z ŁOTWY ORAZ PERJODYCZNE Z ESTONJI I FINLANDJI.

Nr. Wilno, dnia 12 marca 1932 r. 31

T r e ś ć n u m e r u:

---oOo---

ŁOTWA:Kronika. 1.D o k o ł a u s t a w y j ę z y k o w e j. "Pehdeja Brihdi" /Nr.55/: Organizacje społeczne i oddziały partyj politycznych w Dyneburgu i okolicach w ogólnej liczbie 50 uchwaliły w sprawie ustawy językowej co następuje: Łotysze z Dyneburga i okolic z oburzeniem śledzą za napaściami pewnych grup i jednostek na rząd z powodu wydania ustawy językowej. Ustawa ta była w Łotwie, a zwłaszcza w Letgalji oddawna potrzebna. W Letgalji język państwowy dotychczas całkiem ignorowano. W związku z tem ludność Dyneburga i okolic domaga się, by wzmiankowana ustawa była zatwierdzona w sejmie bez żadnych poprawek.

2. K o m u n i ś c i n a Ł o t w i e. "Latvijas Kareivis"/Nr.54/: Wydawane w Moskwie pismo "Komunistu Cina" zamieszcza instrukcje dla komunistów łotewskich, pouczając ich jak organizować strejki i rozruchy i jak obalić rząd. Dziwić się należy taktyce odnośnych czynników sowieckich, zwłaszcza wobec niedawnego podpisania paktu o nieagresji.

3. S p r a w a r o z b r o j e n i a ."Latvijas Kareivis"/Nr.52/: Łotwa od początku swego istnienia stoi na rozdrożu dążeń międzynarodowych. Po terytorjum łotewskie sięgali z kolei wszyscy wielcy sąsiedzi Łotwy. W związku z tem w historji Łotwy utrzymywanie wojska wielokrotnie było usprawiedliwione.Nikt nie może zarzucić Łotwie planów agresywnych. Tem niemniej nie ulega wątpliwości, że słabe państwo zawsze stanowi pokusę dla państwa silniejszego. Dlatego też Łotwa w miarę możności winna być silna i przygotowana do obrony swego terytorjum . Łotwa nie powinna zapominać, że chociażby w ostatnich wypadkach na dalekim Wschodzie, sympatje całego świata dla Chin tłumaczą się mężną obroną Chińczyków przed agresją japońską.

4. S u b s y d j o w a n i e m n i e j s z o ś c i n a r o d o w y c h ."Pehdeja Brihdi"/Nr.55/: Komisja budżetowa, nie mogąc związać końców w zakresie finansów państwa, nie zmniejsza jednak olbrzymich sum przeznaczanych na potrzeby mniejszości narodowych. Ostatnio znowu asygnowała 30 tys.łatów na pomoc rolniczą dla mniejszości. Kiedy się nareszcie skończy wyrzucanie pieniędzy państwowych na rzecz wrogo ustosunkowanych dla Łotwy mniejszości narodowych?

5. K o n f e r e n c j a l e t g a l s k i c h w ł o ś c i a n p o s t ę p o w c ó w . "Jaunakas Zinas" /Nr.53/: 6 marca w Rzerzycy odbyła się konferencja letgalskich włościan postępowców z udziałem ok.400 delegatów. Konferencja uchwaliła uznać dotychczasową działalność koalicji rządowej za słuszną, wprowadzić monopol zbożowy, naftowy i tytoniowy, zakazać import na Łotwę robotników obcokrajowców, walczyć ostro z antypaństwowemi żywiołami, nie cofając się przed likwidacją frakcji sejmowej, zbudować w Rzerzycy cukrownię, utrzymać kurs łata, pokryć straty mleczarń przy pomocy pieniędzy skarbowych, zbudować w Rzerzycy centralną mleczarnię, radjostację i gorzelnię, przekazać długi włościańskie Bankowi Rolnemu ze skreśleniem 30%.

6. K r e d y t y d l a e k s p o r t e r ó w ."Socjaldemokrats" /Nr.51/: Rada Banku Łotewskiego uchwaliła uwzględnić prośbę rzeźni eksportowej Walmierasa w sprawie udzielenia kredytów w wys.400 tys. łatów w celach eksport nierogacizny do Rosji Sowieckiej.

7. Z p r c a G a b i n e t u ."Brihwa Zeme" /Nr.53/: Gabinet Ministrów zgodnie z uchwałą sejmu polecił M-stwu Opieki Społecznej opracowanie ustawy w sprawie budowy domów robotniczych dla robotników-inwalidów.

8. K o n f e r e n c j a ł o t e w s k o - e s t o ń s k a e k s p e r t ó w g o s p o d a r c z y c h .Jaunakas Zinas"/Nr.53/: Estoński minister Spraw Zagranicznych Tennison odbył rozmowę z łotewskim ministrem Spraw Zagrnicznych Zarinszem, przyczem uchwalono w dniach najbliższych zwołać w Rydze konferencję ekspertów gospodarczych obu krajów w Rydze dla uzupełnienia traktatu handlowego.

9. D r u g a c u k r o w n i a n a Ł o t w i e ."Socjaldemokrats" /Nr.54/: Gabinet Ministrów uchwalił powierzyć firmie niemieckiej cukrowni "Krustpils"/Kreutburg/. Budowa cukrowni kosztować będzie 350 tys.dolarów.

10. R u c h o k r ę t ó w w p o r t a c h ł o t e w s k i c h . "Socjaldemokrats" /Nr.54/: Do trzech portów ryskich Rygi, Libawy i Windawy wpłynęły w ciągu lutego 102 okręty o tonażu 71.095 tonn netto.

ESTONJA.Kronika: 1.N o w e l a u s t a w y b u d ż e t o w e j . "Rev.Ztg."/Nr.51/: Rząd przedstawił 3 b.m. parlamentowi do załatwienia nowelę ustawy budżetowej, według której ministrowi gospodarstwa krajowego przysługuje prawo skreślenia lub ograniczenia bez poprzedniej zgody parlamentu zatwierdzonych wydatków w budżecie, o ile nie wpłyną dochody w przewidzianej wysokości.

2. K o n g r e s p a r t j i r o l n i c z e j ."Rev.Ztg."/Nr.51/: Ostatnio odbył się w Tallinie kongres partji rolniczej z udziałem 1.200 delegatów z całego kraju. Kongres nosił cechy politycznej demonstracji i odbył się pod hasłem zdobycia w przyszłych wyborach do parlamentu absolutnej większości głosów.

3. S p r a w a z a k a z u i m p o r t u p s z e n i c y i t ł u s z c z ó w ."Rev.Ztg."/Nr.51/: Izba Rolnicza postanowiła domagać się od rządu zakazu importu pszenicy i tłuszczów ze względu na to, że zapotrzebowanie może być pokryte przez produkcję krajową.

4. E s t o ń s k i a l k o h o l d l a F i n l a n d j i . "Rev.Ztg."/Nr.53/: Finlandja zakupić ma na podstawie osobnej umowy 2 milj.litrów spirytusu w Estonji. Wzamian za to Finlandja będzie mogła wywieźć pewną ilość porcelany do Estonji.

5. Tytoniowy monopol importowy. "Esmaspaer" /Nr.10/: Rząd wprowadzić ma monopol importowy na tytoń, spodziewając się w ten sposób uzyskać rynek zbytu w wys.1,2 milj.koron.

6. Dokoła komunikacji powietrznej Warszawa-Tallin. "Rev.Ztg./Nr.51/: Linja lotnicza Warszawa Tallin nie zostanie uruchomiona wobec nieprzyjęcia przez M-stwo komunikacji warunków T-stwa "Lot".

7. Podatek kryzysowy. "Rev.Ztg."/Nr.52/: Rząd postanowił wprowadzić podatek 20-procentowy na wyroby cukiernicze. Towar przeznaczony na eksport nie będzie opodatkowany. Według prowizorycznych obliczeń projektowany podatek przyniesie rocznie 400 tys.koron dochodu.

8. Partyjnictwo estońskie. "Rev.Ztg."/Nr.52/: W kampanji wyborczej brak partjom estońskim polityczno-państwowej linji wytycznej. Kierują się one jedynie hasłami partyjno-demagogicznemi- Dzisiejszy ustrój parlamentarny Estonji wymaga zasadniczej reorganizacji.

9. Estoński handel zagraniczny. "Rev.Ztg." /Nr.52/: Estonja była ostatnio źle traktowana gospodarczo przez Francję, gdyż nie otrzymała kontyngentów na eksport masła. O ile Estonja będzie chciała eksportować do Francji masło, drzewo, celulozę, to będzie musiała importować niepotrzebny jej konjak, perfumy, pudry i jedwab. Świat teraz uprawia hasło"tam kupować,dokąd się sprzedaje". W związku z tem reorganizuje się również handel zagraniczny Estonji. Eksport estoński do Anglji góruje sześciokrotnie nad importem stamtąd. Estonja eksportuje do Anglji masło, bekony, len, drzewo, celulozę, papier, wyroby tekstylne; importuje zaś mąkę, śledzie, metale, oleje, sukna, maszyny. Biuro handlu zagranicznego postanowiło dążyć do zwiększenia z Anglji importu kosztem państw, z któremi bilans handlowy dla Estonji jest ujemny. Do państw takich należy Polska, która eksportuje do Estonji 8 razy więcej niż importuje. Estonja będzie obecnie kupować cukier nie w Polsce a w Anglji. Będzie prawdopodobnie płaciła cenę wyższą i to z pewnością za ten sam polski cukier, tylko kupiony od angielskiego hurtownika. Ujemny jest również bilans handlowy Estonji z Czechosłowacją. Należy więc również przywozić materjały wełniane z Anglji. Z Rosją prowadzi się obecnie rokowania handlowe.

10. Stan Banku Estońskiego. "Rev.Ztg."/Nr.52/: W okresie 23 stycznia 23 lutego zapas dewiz zmniejszył się z 13,84 milj.koron na 13,63 milj.kor. Pozatem zmniejszyły się również aktywy kasy państwowej z 5,46 milj.koron na 4,09 milj.koron. Zwiększył się natomiast obieg banknotów. Pokrycie Banku wynosiło 20,94 milj.koron, podczas gdy 23 stycznia - 21,20 m.kor.

11. Bilans handlu zagranicznego. "Rev. Ztg."/Nr.52/: Import estoński z Polski wyniósł w 1931 r.4,5 milj. koron /7,4%/ogółu importu. Polska zajmowała w imporcie Estonji 5 miejsce. W poprzednim roku import Polski wynosił 8,5 milj.koron. Eksport z Estonji do Polski wynosił w 1931 r.0,6 milj.koron /0,9%/ W poprzednim roku eksport ten wynosił 1,2 milj.koron.

12. "Rev.Ztg." A Prusy Wschodnie. "Rev.Ztg. /Nr.54/:Naczelnik prowincji Prus Wschodnich zawiadomił rząd Rzeszy o decyzji komisji prowincjonalnej, wzywającej rząd Rzeszy do przedsięwzięcia wszelkich możliwych środków dla obrony zagrożonego wschodu przed najazdem polskim. W przyszłym roku wygaśnie polsko-francuskie przymierze, przyczem lewica francuska nie posiada najmniejszej ochoty jego wznowienia. Mnożą się przepowiednie, że kryzys gospodarczy nawiedzi w tym roku również Francję, co denerwuje i podnieca polityków polskich. Francja ogarnięta kryzysem przestanie udzielać subsydjów swoim wschodnim sojusznikom. Dotknie to boleśnie Polskę. Gdy w zatarg na dalekim Wschodzie wciągnięta zostanie Ameryka, a uwaga mocarstw będzie odwrócona od spraw Europy Wschodniej, nic nie przeszkodzi wschodnim sąsia-

dom Niemiec prowadzenia jawnej polityki gwałtu.

13. Bałtycka konferencja kolejowa w Moskwie. "Waba Maa" /Nr.58/: 7 b.m. delegacja estońskiego M-stwa Komunikacji wyjechała do Moskwy dla wzięcia udziału w konferencji kolejowej Rosji, Łotwy, Litwy i Estonji.

14. Charakterystyka baronów bałtyckich. "Päewaleht" /Nr.68/: Berlińskie pismo "Tempo" zamieściło charakterystyczny dla polityki i ideologji niemieckiej szlachty bałtyckiej artykuł. Według "Tempa" baronowie bałtyccy byli zawsze najwierniejszymi sługami carów rosyjskich. Zajmowali w Rosji najwyższe stanowiska i byli bardziej rosyjscy niż sami Rosjanie. Niestety Rosja wojnę przegrała, zaś państwa bałtyckie zmartwychwstały. Niemcy bałtyccy przypomnieli sobie wtedy swe niemieckie pochodzenie. Baronowie wrócili w większej części do Niemiec, gdzie zostali przyjęci z otwartemi rękami. Obecnie przybysze ci zaczęli uczyć Niemców niemieckości. Ich carem jest obecnie Hugenberg i Hitler.

15. Delegacja estońska na sesji nadzwyczajnej. "Revalsche Zeitung" /Nr.54/: General Laidoner mianowany został członkiem estońskiej delegacji na nadzwyczajnem posiedzeniu L.N. Minister Tennison oraz poseł estoński w Rzymie i Genewie już przedtem weszli w skład delegacji.

16. Eksport nierogacizny do Z.S.R.R. "Rev. Ztg."/Nr.54/: rokowania w sprawie wywozu wieprzy do ZSRR na ogólną wartość 300 koron rozbiły się z powodu zbyt wygórowanych żądań ze strony sowieckiej.

17. Stosunki estońsko-polskie. "Paewaleht" /Nr.69/ i "Waba Maa" /Nr.59/: Na zebraniu członków t-stwa polsko-estońskiego w Warszawie uchwalono założyć filję stowarzyszenia na prowincji.

Rząd polski prowadzi obecnie rokowania z rządem estońskim w sprawie zakupu w Estonji dla wojska polskiego 50 tys. par obuwia wartości 500-set tys.koron, wzamian za co Estonja miałaby sprowadzić z Polski węgiel. Estonja sprowadza rocznie węgla na sumę 2 miljonów koron. Rząd estoński początkowo zamierzał pokryć w Anglji całe swe potrzebowanie na węgiel. W razie dojścia do porozumienia z Polską, Estonja będzie musiała ~~xxxx~~ pokryć 1/4 swego potrzebowania na węgiel w Polsce.

FINLANDJA.Kronika:1.Handel zagraniczny. "Rev. Ztg."/Nr.55/: Bilans handlu zagranicznego w Finlandji z a miesiąc luty był wybitnie czynny. Import wyniósł 164,9 milj.marek /w poprzednim roku 192,1 milj.mk./, zaś eksport 318,6 milj. marek /196,8/. Dodatnie saldo wynosi więc 153,7 milj.marek.

-----ooo§ooo-----

87